

Harmonizacija finansijskog izveštavanja javnog sektora u Evropskoj uniji – komparacija Austrije i Nemačke

Apstrakt: *Ovaj rad analizira harmonizaciju finansijskog izveštavanja u javnom sektoru Evropske unije, sa posebnim fokusom na komparaciju računovodstvenih sistema u Austriji i Nemačkoj. Iako obe zemlje imaju složenu federalnu strukturu, postoji značajna razlika u pristupu računovodstvu i budžetiranju. Austrija koristi kombinaciju kameralnog računovodstva na lokalnim nivoima i obračunskog računovodstva na saveznom nivou, dok Nemačka, uprkos sličnom federalnom sistemu, sve više primenjuje obračunsko računovodstvo na lokalnom nivou, dok na saveznom nivou i dalje dominira kameralizam. Rad takođe analizira ključne reforme koje su se desile u obe zemlje, kao što je reforma računovodstva u Nemačkoj 2009. godine, koja je omogućila usklađivanje sa međunarodnim računovodstvenim standardima. Ova komparativna analiza pruža uvid u izazove i koristi harmonizacije računovodstvenih sistema u javnom sektoru, s ciljem postizanja veće efikasnosti i transparentnosti u finansijskom izveštavanju i posledično u fiskalnom upravljanju unutar Evropske unije.*

Ključne reči: *harmonizacija, javni sektor, Evropska unija, računovodstveni sistemi, kameralizam, obračunsko računovodstvo, Austrija, Nemačka, budžetiranje*

¹ Ekonomski fakultet u Subotici, Univerzitet u Novom Sadu, Srbija.
E-mail: dragana.djordjevic@ef.uns.ac.rs
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-5668-8647>

UVOD

U savremenom javnom sektoru, finansijsko izveštavanje i računovodstvo igraju ključnu ulogu u obezbeđivanju transparentnosti i odgovornosti u upravljanju javnim resursima. S obzirom na kompleksnost fiskalnog upravljanja i potrebu za efikasnim nadzorom, računovodstveni sistemi moraju omogućiti tačno prikazivanje i praćenje javnih sredstava. Harmonizacija finansijskog izveštavanja u Evropskoj uniji postala je ključni cilj, jer omogućava standardizaciju i uporedivost podataka, što je od suštinskog značaja za donošenje informisanih politika na nivou Unije. Ovaj proces zahteva usklađivanje računovodstvenih normi i praksi među zemljama članicama, uzimajući u obzir specifične institucionalne i administrativne okvire svake države.

Austrija i Nemačka predstavljaju dva izuzetno interesantna slučaja u tom kontekstu, s obzirom na njihove federalne strukture i različite pristupe računovodstvu i budžetiranju. Iako obe zemlje dele određene zajedničke karakteristike, kao što su visok stepen decentralizacije i složena administrativna podela, njihovi računovodstveni sistemi se značajno razlikuju. U Austriji se koristi kombinacija kameralnog računovodstva na lokalnim nivoima i obračunskog računovodstva na saveznom nivou, dok je u Nemačkoj došlo do značajnih pomaka ka upotrebi obračunskog računovodstva, naročito na lokalnom nivou, dok na saveznom nivou još uvek dominira kameralizam.

Razumevanje ovih razlika i izazova u vezi sa harmonizacijom računovodstvenih sistema u Austriji i Nemačkoj pruža korisne uvide u širi proces harmonizacije finansijskog izveštavanja u EU. U ovom radu, fokus će biti na analizi računovodstvenih reformi koje su se dogodile u obe zemlje, posebno onih koje su usmerene ka većoj usklađenosti sa međunarodnim računovodstvenim standardima. Takođe, biće razmotreni faktori koji oblikuju računovodstvene sisteme u javnom sektoru, kao i njihove implikacije na fiskalnu politiku i upravljanje javnim finansijama unutar Evropske unije.

HARMONIZACIJA FINANSIJSKOG IZVEŠTAVANJA U EVROPSKOJ UNIJI

Harmonizacija finansijskog izveštavanja u javnom sektoru unutar Evropske unije predstavlja ključni cilj u smanjenju fiskalnih nesuglasica i poboljšanju transparentnosti među državama članicama. S obzirom na različite računovodstvene tradicije i nacionalne zakonodavne okvire, EU teži ka integraciji i harmonizaciji računovodstvenih standarda koji omogućavaju lako uporedivi fiskalni izveštaj (15)(34). Harmonizacija nacionalne i internacionalne računovodstvene profesionalne regulative ističe se u zemljama u razvoju za koje su strana ulaganja od velike važnosti (19)(38).

Iako je u poslednjim decenijama postignut značajan napredak u ovom procesu, i dalje postoje izazovi u postizanju potpune usklađenosti, naročito u pogledu računovodstvenih sistema i budžetiranja u javnom sektoru (13)(25). Informacije o postizanju budžetiranih ciljeva u javnom sektoru su od krucijalne važnosti za odluke o ulaganjima u javni sektor i

njegove pojedine delatnosti (20). Pored evropskih inicijativa kao što su Evropski standardi za računovodstvo sektora javnih finansija (EPSAS), zemlje članice EU moraju balansirati između usklađivanja sa zajedničkim normama i očuvanja svojih nacionalnih specifičnosti (6), posebno onih delatnosti javnog sektora gde postoji značajna konkurencija realnog sektora (18)(7)(23).

U okviru ovog procesa, značajnu ulogu igraju i reforme koje su sprovedene u pojedinim zemljama kako bi se obezbedila veća efikasnost u fiskalnom upravljanju i izveštavanju (10). Iako su zemlje članice obavezne da usklade svoje računovodstvene prakse sa evropskim standardima, stvarni izazov leži u implementaciji tih normi u kontekstu lokalnih i nacionalnih administracija (27)(26)(39).

Zemlje poput Austrije i Nemačke, sa svojom složenom federalnom strukturom, nude dobar primer kako se evropski okviri mogu prilagoditi specifičnim nacionalnim okolnostima. Kako bi se omogućilo usklađeno finansijsko izveštavanje, ove zemlje su u poslednjim decenijama preduzele važne korake u modernizaciji svojih računovodstvenih sistema, dok istovremeno zadržavaju elemente koji su specifični za njihove fiskalne sisteme (3)(16). S obzirom na to, analiza računovodstvenih sistema u ovim zemljama predstavlja dobar osnov za razumevanje kako harmonizacija može izgledati u praksi unutar EU.

Računovodstvo i finansijsko izveštavanje u javnom sektoru u Austriji

Austrija je savezna republika koja se sastoji od devet pokrajina i 2.354 lokalne samouprave. Austrijska javna uprava je veoma složena budući da je sačinjena od kombinacije federalnog principa upravljanja i principa lokalne samouprave. Zakonodavstvo je podeljeno između centralne i savezne vlade, dok se izvršne funkcije obavljaju na sva tri nivoa vlasti (24).

U skladu sa tradicijom austrijske države, državni budžeti i računovodstveni standardi su postavljeni kroz zakone, uredbe i direktive. Pošto je devet saveznih država autonomno u regulisanju sopstvenog budžeta i sistema računovodstva svojih lokalnih samouprava, može se uočiti velika raznolikost pristupa budžetiranju i računovodstvu (8).

Od 2013. godine budžetiranje i računovodstvo, na centralnom nivou, zasnovani su na obračunskim razgraničenjima, što na bazi dvojnog knjigovodstva, takođe omogućava integraciju budžetskog računovodstva (2)(9). Na regionalnim i lokalnim nivoima vlasti dominantan oblik računovodstva javnog sektora u Austriji je i dalje takozvani kameristički pristup. Kameralizam (nem. Kameralismus) je bila nemačka nauka o administraciji u 18. i ranom 19. veku, koja je imala za cilj snažno upravljanje centralizovanom ekonomijom u korist države. Disciplina se u svojoj najužoj definiciji odnosila na upravljanje javnim finansijama (4). Sa tehničkog stanovišta, kamerističko računovodstvo se zasniva na jednokratnom knjigovodstvu, vođenju i predstavljanju operativnih računa u istom formatu kao i budžet. U svom klasičnom obliku, kamerističko računovodstvo uključuje samo gotovinske transakcije. To naglašava centralnu ulogu budžeta u kontekstu javnog sektora, uz stav da je najvažnija uloga računovodstva da evidentira i kontroliše izvršenje budžeta (28).

Pojedine lokalne samouprave primenjuju modifikovanu verziju obračunskog računovodstva, dok lokalne samouprave u drugim saveznim državama primenjuju proširene oblike kameralistike ili elemente obračunskog računovodstva. Iako računovodstveni sistem na državnim i lokalnim nivoima vlasti u Austriji karakteriše velika raznolikost računovodstvenih tehnika, sve one održavaju snažnu vezu između sistema budžetiranja i računovodstva (17).

Sa svojim sveobuhvatnim budžetskim i računovodstvenim reformama, Austrija pripada grupi zemalja koje su uspostavile obračunsko računovodstvo - koje takođe omogućava integraciju budžetskog (izvršnog) računovodstva (14). Na osnovu toga, priznaju se različite budžetske faze ili transakcije, koje su definisane u Zakonu o saveznom budžetu (BHG):

1. nerešene obaveze,
2. potraživanja i obaveze i
3. plaćanja.

Prema BHG-u, transakcije se priznaju kao obaveze na čekanju, gde su promene evidentirane ili rezervisane, ali nijedna obaveza još uvek nije utvrđena. Prve dve navedene vrste transakcija nisu prikazane u izveštaju o tokovima gotovine, koji ima formu izveštaja o izvršenju budžeta; ali nude važne informacije o rezervama (2)(1). Ovakav višeslojni model priznanja transakcija ima za cilj povećanje transparentnosti i omogućavanje višedimenzionalne analize budžetskog izvršenja. Takođe, doprinosi većem usklađivanju sa evropskim zahtevima koji podrazumevaju obuhvatan i precizan prikaz finansijskih tokova u javnom sektoru.

Austrijski sistem javnog finansijskog izveštavanja predstavlja primer kako se reforme mogu sprovesti postepeno, uz očuvanje lokalnih specifičnosti. Austrija takođe aktivno učestvuje u evropskim inicijativama harmonizacije, kao što je razvoj EPSAS standarda, pri čemu koristi svoja prethodna iskustva u reformisanju nacionalnog sistema kao osnovu za dalje usklađivanje sa evropskim okvirom (8)(14). Austrija nudi primer funkcionalne fleksibilnosti u sprovođenju reformi, što je važno za druge članice EU koje teže ka modernizaciji javnog finansijskog upravljanja.

Računovodstvo i finansijsko izveštavanje u javnom sektoru u Nemačkoj

Javna uprava u Nemačkoj organizovana je na tri nivoa vlasti: savezni, državni i lokalni. Federalna struktura Nemačke podrazumeva značajne razlike u načinu na koji se sprovede budžetiranje, računovodstvo i revizija na svakom od tih nivoa. Ove razlike su posebno vidljive između saveznog nivoa i nižih nivoa vlasti, kao što su pokrajine i opštine. Na lokalnom nivou, mnoge opštine i gradovi prešli su na savremeno obračunsko računovodstvo, kao i na obračunsko budžetiranje zasnovano na rezultatima, dok na saveznom nivou mnoge savezne vlade još uvek koriste kameralno računovodstvo i sistem budžetiranja (11)(5).

Na saveznom nivou, glavni pravni okvir za računovodstvo i budžetiranje javnog sektora obuhvata nekoliko ključnih zakona i propisa. Osnovni zakon Nemačke, Zakon o budžetskim principima, Zakon o saveznom budžetu i drugi propisi o računovodstvu regulišu načine vođenja finansijskih izveštaja i budžeta (31). Zakon o budžetskim principima ima za cilj harmonizaciju federalnog i državnog budžeta i računovodstva, te se od savezne vlade i pokrajina zahteva da se usklade sa principima utvrđenim tim zakonom (32).

Standardi za računovodstvo javnog sektora u Nemačkoj, zasnovani na principu nastanka događaja, propisuju obaveznu izradu nekoliko vrsta finansijskih izveštaja. Među njima su:

1. **Izveštaj o finansijskom položaju** – Prikazuje imovinu, obaveze i kapital entiteta, slično privatnom sektoru. Ovaj izveštaj je ključan za sagledavanje ukupne finansijske pozicije javnog sektora, omogućavajući analizu i upoređivanje finansijske stabilnosti (30).
2. **Izveštaj o finansijskom učinku** – Ovaj izveštaj prikazuje suficit ili deficit na kraju godine, sa naglaskom na prihode i rashode koji se obračunavaju po obračunskoj osnovi. Ovaj izveštaj je važan za evaluaciju finansijske discipline i efikasnosti u korišćenju javnih sredstava (31).
3. **Izveštaj o tokovima gotovine** – Prikazuje tokove gotovine, razvrstane na tokove koji dolaze iz poslovnih aktivnosti, ulaganja i finansijskih aktivnosti. Kroz ovaj izveštaj se može sagledati likvidnost javnog sektora, tj. sposobnost da pokrije svoje kratkoročne obaveze (22).
4. **Napomene uz finansijske izveštaje** – Ovaj deo daje dodatne informacije koje omogućavaju dublje razumevanje osnovnih finansijskih izveštaja. Napomene obuhvataju ključne faktore koji utiču na finansijske odluke, kao i specifične rizike sa kojima se suočava javni sektor (37).
5. **Rasprava i analiza finansijskih izveštaja** – Analitički deo koji pruža objašnjenje značajnih stavki i transakcija, kao i njihovu buduću predviđenu evoluciju. Ovaj izveštaj često uključuje izveštaje o rizicima, koji predstavljaju potencijalne probleme koji bi mogli negativno uticati na finansijski položaj entiteta (36).

Na saveznom nivou, prema Zakonu o saveznom budžetu, Savezno ministarstvo finansija odgovorno je za izradu izveštaja o prihodima, rashodima, imovini i dugovima države. Ovi izveštaji obuhvataju budžetske izveštaje i izveštaje o imovinskim računima, a na kraju fiskalne godine se priprema i novčani račun koji prikazuje tokove gotovine tokom godine (31).

Nemačka je 2009. godine sprovela značajnu reformu računovodstvenog sistema kroz „Zakon o modernizaciji računovodstva“, što je dovelo do temeljnih promena u pravilima za priznavanje i vrednovanje elemenata finansijskih izveštaja. Reforma je omogućila integraciju novih metoda računovodstva koje odgovaraju savremenim potrebama za transparentnim i efikasnim finansijskim izveštavanjem u javnom sektoru (35).

KOMPARACIJA RAČUNOVODSTVENIH SISTEMA U JAVNOM SEKTORU U AUSTRIJI I NEMAČKOJ

Komparacija računovodstvenih sistema u javnom sektoru u Austriji i Nemačkoj pokazuje sličnosti i razlike u pristupu i implementaciji obračunskog računovodstva i budžetskih praksi. U oba sistema, ključna uloga računovodstva je da obezbedi transparentnost i odgovornost u javnim financijama. Iako su oba sistema prešla na obračunsko računovodstvo na višim nivoima vlasti, značajna razlika leži u tome što je u Nemačkoj ovaj proces implementiran tek nakon donošenja Zakona o modernizaciji računovodstva 2009. godine (21), dok su u Austriji reforme započele ranije, a savezne i lokalne vlasti su već prilagodile svoje prakse evropskim standardima računovodstva (40). U Nemačkoj, veliki gradovi i lokalne samouprave prešle su na računovodstvo zasnovano na rezultatima, dok su na saveznom nivou mnoge države zadržale kameralni sistem (12). Iako su u Austriji reforme usmerene ka standardizaciji budžeta i računovodstva, na saveznim nivoima još uvek dominira tradicionalni kameralni sistem (33).

Pravni okviri u Nemačkoj su, na saveznom nivou, usklađeni kroz osnovne zakone kao što su Osnovni zakon, Zakon o budžetskim principima i Zakon o saveznom budžetu. Ovi zakoni obezbeđuju temelje za harmonizaciju budžetskih i računovodstvenih sistema (29). Zakon o budžetskim principima zahteva da sve savezne države regulišu svoje zakone o budžetu u skladu sa principima utvrđenim Zakonom, dok je u Austriji primena ovih standarda obavezna na svim nivoima vlasti, uključujući lokalne i regionalne (33).

U smislu finansijskih izveštaja, u Nemačkoj je uvedena potreba za zasebnim izveštajima prema standardima koji se zasnivaju na nastanku događaja. To uključuje izveštaj o finansijskom položaju, izveštaj o finansijskom učinku, izveštaj o novčanim tokovima i napomene uz finansijske izveštaje. Ovi izveštaji omogućavaju jasnu sliku o prihodima, rashodima, imovini i obavezama, čime se pruža detaljna analiza finansijskog stanja i rizika za javne subjekte (21). Za razliku od toga, u Austriji su izveštaji sažeti i uglavnom se baziraju na kameralnom računovodstvu, iako su regionalne vlasti uvele savremene prakse obračunskog računovodstva (33).

Za federalni nivo u Nemačkoj, Ministarstvo finansija je odgovorno za obračun svih prihoda, rashoda, imovine i duga, a glavni izveštaji koje federacija priprema uključuju izveštaj o budžetu i imovinski račun. Takođe, izveštaj o novčanim tokovima, koji pokazuje stvarne prilive i odlive gotovine, pruža dodatnu transparentnost u poslovanju i omogućava bolje praćenje finansijskih tokova tokom fiskalne godine (12). Na kraju svake fiskalne godine, savezni nivo priprema novčani račun, koji ukazuje na stvarne prilive i odlive gotovine, kao i promene u rezervama i neto kreditnom finansiranju. Za razliku od Nemačke, Austrija već dugo primenjuje izveštaje koji sadrže detalje o budžetskim tokovima, a fokus je na optimizaciji javnog sektora u skladu sa evropskim smernicama (29).

Reforme u Nemačkoj u vezi sa modernizacijom računovodstva donose značajne promene, posebno u pogledu priznanja i vrednovanja elemenata finansijskih izveštaja (40). Nakon što je Zakon o modernizaciji računovodstva donet 2009. godine, Nemačka je

promenila svoje pristupe u vezi sa priznavanjem imovine, obaveza i obuhvata budžeta. Ove promene se temelje na pristupima koji su usklađeni sa evropskim standardima i međunarodnim računovodstvenim normama, što omogućava da javni sektor bude u skladu sa globalnim trendovima u računovodstvu (33).

Komparacija računovodstvenih sistema u Nemačkoj i Austriji pokazuje da iako postoje značajne razlike u implementaciji, osnovni ciljevi oba sistema ostaju isti – obezbeđivanje transparentnosti, odgovornosti i usklađenosti sa evropskim i međunarodnim normama. U oba slučaja, reforme u računovodstvenim praksama postepeno se implementiraju, a razvoj sistema koji zasnivaju na rezultatima omogućava efikasniju kontrolu javnih finansija i bolju analizu ekonomskih performansi na svim nivoima vlasti (21)(41).

ZAKLJUČAK

Analizom računovodstvenih sistema javnog sektora u Austriji i Nemačkoj, uočava se značajna razlika u pristupima u implementaciji i regulaciji računovodstvenih standarda, što je u velikoj meri povezano s njihovom federalnom strukturom i istorijskim razvojem. Austrija je u poslednjih nekoliko godina ostvarila značajan napredak u harmonizaciji svojih računovodstvenih sistema, uvođenjem obračunskog računovodstva na centralnom nivou, dok su na regionalnom i lokalnom nivou i dalje dominantni elementi kameralnog računovodstva. Sa druge strane, Nemačka je, iako u procesu modernizacije, zadržala različite pristupe na saveznom i lokalnom nivou, s posebnim akcentom na harmonizaciju budžeta i računovodstva kroz propise kao što je Zakon o budžetskim principima.

Ove razlike u računovodstvenim praksama pružaju ključne uvide u izazove s kojima se suočavaju zemlje EU pri harmonizaciji sistema javnog sektora i finansijskog izveštavanja, naročito u kontekstu budžetskog računovodstva, transparentnosti i odgovornosti. Nemačka i Austrija, iako razvijaju i primenjuju različite računovodstvene metode, dele zajednički cilj u postizanju efikasnosti u upravljanju javnim finansijama, uzimajući u obzir specifične nacionalne okolnosti.

U budućnosti, zemlje članice EU trebale bi da nastave sa razvojem integrisanih računovodstvenih sistema koji bi omogućili veći stepen harmonizacije, što bi im omogućilo bolju saradnju u okviru zajedničkog tržišta. Ovaj proces ne bi samo poboljšao transparentnost, već bi i omogućio efikasniji nadzor javnih finansija, čime bi se postigao viši nivo poverenja građana u upravljanje javnim sredstvima.

Literatura

- (1) Bauer, M. (2019). *Federal budget reform in Austria*. Vienna: Austrian Federal Ministry of Finance.
- (2) BMF. (2013). *Budgetary principles and accounting reform in Austria*. Austrian Federal Ministry of Finance.
- (3) Brusca, I., Caperchione, E., Cohen, S., & Manes Rossi, F. (2018). Public sector accounting and auditing in Europe: The challenge of harmonization. *Palgrave Macmillan*. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-91884-8>
- (4) Christensen, M., Newberry, S., & Potter, B. (2018). *Public sector accounting: Governance and accountability*. Routledge.
- (5) Christiaens, J., & Rommel, J. (2016). *Public sector accounting and budgeting in Europe*. Springer.
- (6) Dabbicco, G., & Steccolini, I. (2020). Building legitimacy for European public sector accounting standards (EPSAS): A governance perspective. *International Journal of Public Sector Management*, 33(6/7), 647-663. <https://doi.org/10.1108/IJPSM-12-2018-0264>
- (7) Đakić, S., & Mijić, K. (2020). Regression analysis of the impact of internal factors on return on assets: A case of meat processing enterprises in Serbia. *Strategic Management*, 25(1), 29–34.
- (8) EC. (2021). *Towards implementing European public sector accounting standards (EPSAS)*. European Commission.
- (9) Feschian, D., & Andasarova, R. (2024). Financial reporting in the public sector in the Republic of Bulgaria under the conditions of European harmonization and global legitimacy of IPSAS. *Finance, Accounting and Business Analysis*, 6(1), 1-17. <https://faba.bg/index.php/faba/article/view/187>
- (10) Frintrup, M., Schmidhuber, L., & Hilgers, D. (2022). Towards accounting harmonization in Europe: a multinational survey among budget experts. *International Review of Administrative Sciences*.
- (11) Fuest, C., & Peichl, A. (2015). *Public sector economics: Theories and practices*. Springer.
- (12) Heinrich, T. (2010). Reformen im öffentlichen Rechnungswesen: Erfahrungen aus Deutschland. *Österreichische Zeitschrift für Verwaltungswissenschaften*, 8(4), 45–62.
- (13) Helldorff, J., & Christiaens, J. (2023). The challenges of implementing EPSAS in EU member states: A comparative analysis. *Public Money & Management*, 43(5), 307-316. <https://doi.org/10.1080/09540962.2023.2207744>
- (14) IFAC. (2019). *International public sector financial accountability index: 2018 status report*. International Federation of Accountants.
- (15) Jorge, S., Vaz de Lima, D., Aggestam Pontoppidan, C., & Dabbicco, G. (2019). The Role of Charts of Account in Public Sector Accounting. Paper presented at II Congresso Internacional de Contabilidade Pública, Lisbon, Portugal.
- (16) Manes Rossi, F., Cohen, S., Caperchione, E., & Brusca, I. (2016). Harmonizing public sector accounting in Europe: Thinking out of the box. *Public Money & Management*, 36(5), 373-380. <https://doi.org/10.1080/09540962.2016.1133976>
- (17) Meyer, R. E., & Hammerschmid, G. (2010). The degree of decentralization and the role of the state in Austria. In *Public sector reform in Europe*.
- (18) Mijić, K., Nuševa, D., & Jakšić, D. (2018). The determinants of SMEs profitability in the wholesale and retail sector in Serbia. *Teme*, 42(1), 97–111. <https://doi.org/10.22190/TEME1801097M>
- (19) Milutinović, S., & Medved, I. (2017). Supervision of financial reporting through the prism of the regulatory framework and practice in the Republic of Serbia. *Industrija*, 45(1), 99–119. <https://doi.org/10.5937/industrija45-11653>
- (20) Milutinović, S., Medved, I., & Dimitrijević, D. (2024). Public oversight and performance measurement in public sector entities. *The Annals of the Faculty of Economics in Subotica*, 60(52), 139–151. <https://doi.org/10.5937/AnEkSub2400007M>

- (21) Müller, A. (2011). Modernisierung der öffentlichen Rechnungslegung in Deutschland. *Zeitschrift für öffentliche und gemeinwirtschaftliche Unternehmen*, 34(2), 112–130.
- (22) Müller, T., & Meier, W. (2022). *Public sector finance: Global perspectives and European practices*. Routledge.
- (23) Nuševa, M., Đakić, S., Peštović, K., & Hladika, M. (2025). The impact of sales growth on manufacturing companies' profitability in the Republic of Serbia – panel data analysis. *Strategic Management*, 30(1).
- (24) OECD. (2019). *Government at a glance: How Austria compares*. OECD Publishing.
- (25) Oulasvirta, L. O., & Bailey, S. J. (2016). Evolution of EU public sector financial accounting standardisation: Critical events that opened the window for attempted policy change. *Journal of European Integration*, 38(6), 653–669. <https://doi.org/10.1080/07036337.2016.1177043>
- (26) Peštović, K., Medved, I., Rado, D., Jakšić, D., & Saković, D. (2022). The impact of accounting regulation basis to the mandatory biological assets reporting: Evidence from the Serbian agricultural production companies. *Custos e @gronegocio on line*, 18(3), Jul/Set – 2022.
- (27) Pontoppidan, C. A., & Brusca, I. (2016). The first steps towards harmonizing public sector accounting for European Union member states: Strategies and perspectives. *Public Money & Management*, 36(5), 321–330. <https://doi.org/10.1080/09540962.2016.1133970>
- (28) Pülzl, H., & Mair, B. (2016). Cameralistic accounting in Austrian local governments. *Journal of Public Budgeting, Accounting & Financial Management*, 28(2), 147–168.
- (29) Sailer, J. (2015). Public sector accounting: Comparative perspectives. *European Journal of Accounting and Finance*, 22(3), 187–202.
- (30) Schubert, R. (2018). *Public accounting and accountability in Europe: Frameworks and practices*. Palgrave Macmillan.
- (31) Schulz, F. (2017). *Government accounting: A comparative analysis of national frameworks in Europe*. Routledge.
- (32) Schulze, B. (2019). *Financial management and accounting in the public sector*. Routledge.
- (33) Schweiger, D. (2017). Budgetierung und Rechnungslegung im internationalen Vergleich. *Zeitschrift für Finanz- und Rechnungswesen*, 56(1), 100–115.
- (34) Sforza, V., Cimini, R., & Fanti, E. (2023). The debate around EPSAS: a structured literature review for scholars and practitioners. *Public Money & Management*, 43(7), 649–658.
- (35) Steuer, S., & Keller, T. (2021). *Financial reforms in German public sector: The future of budgeting and accounting*. Palgrave Macmillan.
- (36) Stute, M., & Wilhelm, T. (2018). *Accounting and financial reporting in Germany: Historical context and current practices*. Springer.
- (37) Voss, R. (2020). *The role of public sector accounting in Germany: Challenges and reforms*. *Accounting and Management Research*, 7(2), 121–137. <https://doi.org/10.1080/09733485.2020.1732439>
- (38) Vuković, B., Tica, T., & Jakšić, D. (2022). Sustainable growth rate analysis in Eastern European companies. *Sustainability*, 14(17), 10731. <https://doi.org/10.3390/su141710731>
- (39) Vuković, B., Tica, T., & Jakšić, D. (2024). Challenges of using digital technologies in audit. *Anali Ekonomskog Fakulteta u Subotici*, 60(51), 15–30. <https://doi.org/10.5937/AnEkSub2300014V>
- (40) Weber, P. (2019). The European Union's influence on public sector accounting in member states. *Public Administration Review*, 79(2), 204–220.
- (41) Wenzel, M. (2013). Kameralismus und Haushaltsrecht: Das deutsche und österreichische Modell. *Journal of Public Sector Accounting*, 19(3), 35–51.

Application of Global Internal Audit Standards for Sustainable Financial Reporting

Abstract: Global Internal Audit Standards provide the foundation for professional internal auditing practices worldwide and serve as a benchmark for achieving internal audit quality. These standards establish principles, requirements, considerations, and examples for the professional practice of internal auditing globally. They apply to both internal audit functions and individual auditors, including the head of the internal audit unit. Internal auditing contributes to an organization's sustainability and stability by ensuring operational efficiency, the reliability of reporting, compliance with laws and regulations, asset protection, and the promotion of an ethical culture. The head of the internal audit unit is responsible for ensuring that the audit function complies with all applicable principles and standards, while all internal auditors are accountable for maintaining ethical and professional conduct and delivering high-quality audit services. This paper highlights the application of Global Internal Audit Standards in the context of financial reporting. The research is based on a descriptive approach and the use of survey questionnaires. It aims to make a theoretical contribution by expanding existing knowledge and demonstrating how the implementation of these standards influences internal audit practices and the quality of financial report data—information that can significantly impact investor decision-making.

Keywords: internal audit, Global Internal Audit Standards, financial reporting, audit quality, sustainability